Ar paſchu wiſuſchehliga augſta Keiſara wehleſchanu.

Makſa ar peeſuhtiſchanu par paſti:
Ar Peelikumu: par gadu 2 rbl. 75 kap.
beſ Peelikuma: par gadu 2 „ — „
Ar Peelikumu: par ½ gadu 1 „ 40 „
beſ Peelikuma: par ½ gadu 1 „ — „
Ar Peelikumu: par ¼ gadu — „ 90 „
beſ Peelikuma: par ¼ gadu — „ 70 „

Makſa beſ peeſuhtiſchanas Rigâ:
Ar Peelikumu: par gadu 1 rbl. 75 kap.
beſ Peelikuma: par gadu 1 „ — „
Ar Peelikumu: par ½ gadu — „ 90 „
beſ Peelikuma: par ½ gadu — „ 55 „
Ar Peelikumu: par ¼ gadu — „ 50 „
beſ Peelikuma: par ¼ gadu — „ 30 „

Mahjas Weeſis.

Mahjas Weeſis teek iſdots feſtdeenâm no plkſt. 8 fahkot.

Makſa par ſludinaſchanu: par weenas flejas ſmalku rakſtu (Petit)-rindu, jeb to weetu, ko tahda rinda eenem, makſa 8 kap.

Redakzija un ekſpedizija Rigâ, Ernſt Plates grahmatu- un bilſchu-drukatawâ un burtu-leetuwê pee Petera baſnizas.

36. gada-gahjums. — Mahjas Weeſis iſnahk weenreiſ pa nedeku.

№ 2. Seſtdeen, 12. janwarî. 1891.

Mahjas Weeſi ar Peelikumu war paſtellet un **ſludinajumus** nodot **Rigâ, manâ drukatawâ un Latweeſchu grahmatu pahrdotawâ pee Petera baſnizas.** Beſ tam Mahjas Weeſi war wehl paſtellet beſ daudſ peenemſchanas weetâm Peterburgas un Jelgawas Ahrrigâ, wehl zitâs pilſehtâs, kâ: **Jehkis:** B. Peterſon un Grahwel kgu pahrdotawâs; **Walkâ:** M. Rudolff un Paulin kgu grahmatu pahrdotawâs; **Walmeerâ:** E. G. Trey un dehla kgu grahm. pahrdotawâ; **Rujenê:** J. Alkſne kga grahm. pahrdotawâ; **Saudonâ:** pee grahm. fehjeja Karl Gruhſin kga; **Jaunjelgawâ:** A. Schwabe kga grahm. pahrdotawâ; **Jelgawâ:** Beſthorn kga grahm. pahrdotawâ, Pils eelâ; H. Allunan un Jaeger kgu grahm. pahrdotawâs; **Bauſkâ:** Beckmann kga grahm. pahrdotawâ; **Kuldigâ:** Beſthorn kga grahmatu pahrdotawâ; **Talſôs:** H. Tow kga grahmatu pahrdotawâ un bibliotekâ un Wolontſchewſki kga grahmatu pahrdotawâ. Tad wehl „Mahjas Weeſi“ war apſtellet pee ſaweem zeen. draudſes mahzitajeem, ſkolotajeem un pagaſta ſkrihwereem, kurus mihkſt luhdſu, tahdas apſtelleſchanas laipni peenemt.

Par ſinu.

Teem zeen. laſitajeem, kas gribetu „Mahjas Weeſi“ uſ ſcho 1891. gadu apſtellet, te ſinojam, ka tahdus apſtellejumus labpraht peenemam. — Makſàs ar peeſuhtiſchanu par paſtu: **ar** Peelikumu par gadu **2** rbl. **75** kap., **beſ** Peelikuma **2** rbl.; **ar** Peelikumu par pusgadu **1** rbl. **40** kap., **beſ** Peelikuma **1** rbl. — Kas tepat Rigâ ſawu lapu grib ſanemt, teem makſàs **ar** Peelikumu par gadu **1** rbl. **75** kap., **beſ** Peelikuma **1** rbl.; **ar** Peelikumu par pusgadu **90** kap., **beſ** Peelikuma **55** kap. — Awiſchu apſtelleſchanas- un ſanemſchanas-weetas paleek tahs paſchas, kà lihdſ ſchim.

Ernſt Plates, „Mahjas Weeſa“ ihpaſchneeks un iſdewejs.
Dr. phil. Arnold Plates, atbildoſchais redaktors.

Par audſinaſchanu.*)

Pee Ļadova —p—.

II.

Zilweka audſinaſchana eeſahkas no pirmà dſihwibas azumirkla un, pehz augumeem, war tapt eedalita ſchahdôs periodôs: pirmais periods, kurſch apnem dſihwes pirmo gadu, otrais ſahkàs ar otro gadu un beidſas ar ſeptito gadu, un treſchais welkas no ſeptitâ lihdſ ſeſchpadſmitam gadam. Audſinaſchanai pirmajôs diwôs periodôs, t. i. pirmajôs ſeſchôs gadôs, ir koti ſwariga noſihme. „No ſawas aukles es wairak eemahzijos, nekà no wiſeem ſaweem ſkolotajeem,“ ſaka Monteskjè. „Beſ ſchaubiſchanàs war teikt,“ peeſihmè otrs paidagogs (Arndts), „ka ſawas dſihwibas pirmôs ſeſchôs gadôs behrns eemahzas no ſawas mahtes, no ſawas aukles, no ſaweem beedreem daudſ wairak, nekà ſtudents no ſaweem profeſoreem un paſaules apzeļotajs no wiſàm tautam. Schajôs gadôs iſnahk paſaulê wiſa ſlawena un jauka dihgli un laiſch atwaſes, kuru apſargaſchanai no wiſa, kas kaitigs, wajag mihkas un uſmanigas rokas.“

Tà ka zilweks ſaſtahw no meeſas un gara, tad ari audſinaſchana top eedalita meeſigâ un garigâ audſinaſchanâ. Meeſas (fiſiſkai) audſinaſchanai ir koti ſwariga noſihme. Par peerahdijumu lai noder ſekoſchee eemeſli: 1) muhſu gars atroaàs zeeſchâ ſakarâ ar meeſu un muhſu gara ſpehki (atmina, ſapraſchana) war ſekmigi darbotees tikai weſelâ meeſâ; 2) pirmos jehdſeenus par ahrejeem preekſchmeteem mehs mantojam zaur meeſas organu palihdſibu, un ſchee jehdſeeni war tikai tad buht pareiſi, kad minetee organi ir pilnigi weſeli. Meeſas audſinaſchanai newajag palikt pee ta ween, lai attihſtitu un ſtiprinatu meeſu, bet tai jazenſchàs ari uſ to, lai meeſu padaritu par paklauſigu gara eerozi.

Weens no ſwarigakeem praſijumeem, no kureem ſekmiga meeſas attihſtiba atkariga, ir pareiſa ehdinaſchana. Lai noteiktu, kahdai wajaga buht ſihdokla baribai, mums jagreeſch wehriba uſ wina organiſma ſawadibàm. Schihs ſawadibas ir ſchahdas:

1) Behrns dſihwo daudſ ahtrak, nekà pe'eaudſis, t. i. winâ noteek daudſ ahtrak wiſu organiſko weelu maina, un winam bariba ir nepeezeeſchama netik ween uſtureſchanai, bet ari augſchanai (behrns top pirmà gada beigâs trihs reiſ ſmagaks, kà ſahkumâ). No ſcha ſkaidri redſams, ka behrna baribai wajaga buht wajadſigâ daudſumâ un ſpehkâ eedamai.

2) Sihdokla organi wehl naw attihſtijuſchees. Tà, peem., ſeekalu dſeedſeri wehl neatdala ſeekalu, bet kungis newar ſagremot zeetas baribas. Tadehł baribai wajaga buht weegli ſagremojamai un pa puſei jaw no zita ſagatawotai.

3) Behrns ir weegli eekairinams, t. i. winâ nerwu ſiſtemas darbiba neva pahriwaru, tadehł katrs uſbudinajums, kurſch tik ko juhtams peeauguſcham, behrnâ zek drudſi un zitas ſlimibas. Schihs ſawadibas dehł behrna baribai wajaga buht weeglai. Wiſas ſchihs minetàs ihpaſchibas, t. i. ſpehkâ eeſchana, weegla ſagremoſchana un weeglums ir mahtes, jeb ſihditajas peenam, tadehł ari weenigi tam pirmôs ſeſchôs mehneſchôs wajag buht behrna baribai. Seſcheem mehneſcheem iſejot, behrnam, beſ mahtes peena, war dot ari gows peenu, kurſch eeſahkumâ ir jamaiſa ar wahritu uhdeni (pus peena, pus uhdens, jeb ari ⅓ uhdens un ⅔ peena) ſkatotees uſ to, zik beeſs (tums) ir peens. 8 jeb 9 mehneſcheem iſejot behrneem war dot jaw galas ehdeenus, bet ſinams, ne kumoſôs, bet buljonâ (ſupâ). Agraka galas ehdeenu leetoſchana war buht kaitiga. Galas ehdeeni, aſinu tezeſchanu weizinadami, war buht par eemeſlu daſchadàm ſmadſenu ſlimibam. Tas pats jaſaka ari par kafeju, ſchokoladi un ziteem kairinadameem dſehreeneem. 10 jeb 11 mehneſcheem iſejot war jaw ſahkt dot kaltetas baltmaiſes putrinu. Baltmaiſe ir jaberſch ſmalka, uhdenî jaſawahra beeſa un pehz tam uhdenî jaatſchkaida (miltu ehdeeni, tupenu un daſchadu putraimu putras naw jadod, jo naw weſeligas), bet pirmà gada beigâs behrnam war jaw dot kotletes (ſaprotams, ja tas ir eeſpehjams) papreekſch iſ zahła galas, pehz tam iſ tela galas. Kotletei newajaga buht zeptai ſweeſtâ, bet ſawâ ſulâ. Bet ne wiſi behrni ir tik laimigi, ka war tapt uſaudſinati ar mahtes peenu. Daudſus wajaga audſinat mahkſligi. Wiswairak leeto gowju peenu. Te nu jaeewehro 1) ka behrns lai dabu arweenu weenas un tahs paſchas gows peenu un katru deenu ſwaigu, tadehł, ka peens, ja tas ir gaiſâ ſtahwejis, ſabeeſ, winâ ſkahbeklis wairojas un ogłu ſkahbe maſinàs, bet tas behrna weſelibai naw par labu. 2) Peenu wajaga maiſit ar uhdeni, tadehł ka tas pats par ſewi ir koti tums un tadehł top wahji ſagremots. Peemaiſamo uhdeni wajaga tadehł uſwahrit, lai nobeigtu tur miſdamos maſos dſihwneezinus un pehz tam iſkahſt, lai leekus peemaiſijumus (ſmiltis, kakkus, krihtu) atdalitu. Maiſijuma ſiltumam (temparaturai) wajaga buht no 25° lihdſ 28° R.

Pirmam gadam iſejot, behrna bariba war buht ſchadaka. Tà, peem., otrâ gadâ war jaw dot ſihkſti wahritas olas, buljonu, augu baribu un [illegible] wihſ maſ pa moſam behrnu peeradinat pee tahdas baribas, kahdu ehd peeauguſchee. Tikai arweenu to wajaga likt wehrâ, lai bariba buhtu weenkahrſcha, ſpehkâ eedama, labi ſagremojama un nekairinoſcha. Pahrleekas ruhpes, lai behrna ſpehkus ſtiprinatu ſpehkâ eedameem ehdeeneem, nereti panahk pawiſam otradas ſekmes. Behrns noleeſ, top nerwoſs un weegli eekairinams. Ja pahrehdinaſchana jaw ir kaitiga, tad nepaehdinaſchana wehl kaitigaka. Wiſpahrigi jaſaka, ka baribas daudſums arweenu atkarajàs no behrna gribas. Mehs ſinam, ka ehſtgriba ir laba mehraukla wiſeem dſihwneekeem, ſlimeem un peeauguſcheem, tadehł mums naw jaſchaubas par to, waj ehſtgriba ari pee behrneem der par mehrauklu. Baiditees par to, ka behrns ehdot ne-eeturès mehru, naw eemeſla. Negauſiba — netikums, atrodama wairak pee peeauguſcheem, nekà pee behrneem. Un ja ari behrni kahdreiſ negauſigi, tad ta arweenu ir audſinataja waina. Par peerahdijumu lai noder ſekoſchais: ir ſinams, peem., ka wiſi behrni mihl ſaldumus un tadehł mehs winus noſauzam par kahrumneekeem, bet pateeſibâ behrns kahro ſaldumus newis garſchas dehł, bet tadehł, lai apmeerinatu dabiſkas meeſas praſijumus. Zukuram ir koti leela noſihme organiſma attihſtiſchanâ. Zukura weelas, tapat kà tauki, meeſâ pahrwehrſdamees par ſkahbi, rada ſiltumu, kas ir attihſtiſchanai nepeezeeſchama. Behrni pat redſet negrib tauku, kuru winu kungis neſagremo, tadehł ar leelako patikſchanu ehd zukura weelas. Tapat ari wini mihl augu ſkahbes, kuras dara labu kungam, un daudſreiſ, ja naw gatawu augłu un ogu, ehd pat negatawus un zaur to apmeerina ari weenu no organiſma praſijumeem.

Bet kà tad mehs, neſinadami, iſturamees pret ſcheem organiſma praſijumeem? Mehs pa leelakai daļai noleedſam behrneem leetot to, kas wineem nepeezeeſchams; bet ir reiſes, kad ſchis aiſleegums teek atſaukts, un tad behrns, ſawâ walâ buhdams un ſinadams, ka ſchahda laimiga reiſa netik drihſ peenahks, zenſchas pee-ehſt, kà mehdſ teikt, „wiſàm deenam“. Schahs pahrleezigàs ehſchanas iſnahkums, ſinams, ir neweſelums, kadehł mehs ari eſam tanìs domàs, ka behrni negauſigi. Bet naw gruhti apkert, ka ſchihs negauſibas nemaſ nebuhtu, ja mehs behrnam beeſchaki atkautu ehſt to, ko wina meeſa praſa.

Behrna ehdinaſchanai arweenu janoteek noteiktâ laikâ un kahrtibâ, kaut gan, peem. Lokks ne-eeteiz behrna ehdinaſchanu noteiktâ laikâ, lai neiſlutinatu kungi. Tà pirmajâ laikâ behrnu wajag ehdinat katras 1½ jeb 2 ſtundas, bet nakti pehz 2½ jeb 3 ſtundam. Behrnam paaugot ehdinaſchanas ſtarpas laiks war buht ilgaks. Ari pee leelakeem behrneem ir koti eeteizams eeturet laiku ehdinaſchanâ. Lokks noleedſ behrneem dot ari ſahli, tadehł, ka ta darot leelas ſlahpes un weizinot pahrleezigu uhdens dſerſchanu. Bet mums leekàs, ka ſahls ir tik daudſ jaleeto, zik meeſa praſa. Tàpat ari uhdens daudſums naw noteizams. Uhdens, baribu iſmeekſchkedams, atweeglina ſagremſchanu un tadehł ir derigs. Wajag tikai uſ to luhkotees, lai behrni nedſer tad uhdens, kad tas kaitigs, peem. pehz karſtas ſupas, jeb zita karſta ehdeena.

*) Skat. Nr. 50 no 1890. g.

Daſchadi rakſti.

Profeſora Kocha jaunatraſtais lihdſeklis.

Par Kocha jaunatraſto lihdſekli daudſ un daſchadi rakſtits; ſewiſchki mahziti ahrſti tam peegreeſch jo nopeetnu wehribu, to wiſadi iſmehginadami un to pa leelai daļai atraduſchi lihdſ ſinamam mehram par derigu.

Kad pirmais karſtums bija pahrgahjis, tad ihpaſchi mahzitâs aprindâs zehlàs ilgoſchanàs, ſcha lihdſekła dabu tuwaki paſiht, kadehł pehdejâ laikâ bija dſirdamas wiſpahrigas kurneſchanas, ka Kochs ſawu lihdſekli uſglabajot kà noſlehpumu, neiſpauſdams, kà un no kahdàm weelam tas pagatawots. Tagad nu Kochs „Wahzu Medizinifkâ laikrakſtâ“ garakâ rakſtâ dod tuwakus iſſkaidrojumus par ſawu jaunatraſto lihdſekli, kà ari par to, kà tas pagatawots, kadehł ari zeen. „Mahjas Weeſa“ laſitajeem ſche teek ihſumâ paſneegts wina rakſta ſaturs. Rakſts ir ſchahds:

Diwi mehneſchi pagahjuſchi no 'ta laika, kad tika ſpauſti mani mehginajumi ar jaunatraſto lihdſekli pret delamo kaiti un daudſ ahrſti ir ſcho lihdſekli dabujuſchi, zaur ko wineem bija eeſpehjams, paſcheem ſeko lihdſekli iſmehginat un ar wina ihpaſchibam eepaſihtees. Zik daudſ es no iſlaiſteem ſinojumeem, ka ari zaur wehſtulem eſmu eewehrojis, tad mani ſinojumi par jaunà lihdſekła ihpaſchibam ſaſkan pa leelakai daļai ar maneem eewehrojumeem. Tanì ſinâ nu wiſi ir weenis prahtis, ka lihdſeklim ir ſawa ihpaſcha ſpehja, kuru tas parahda tahdâs weetâs, kur delamà kaite eemetuſès, zaur ko tas it ſewiſchki iſteerojams kà droſchs lihdſeklis, lai waretu ſkaidri iſſnat, waj kahds ar delamo kaiti ir ſaſlimis jeb ne. Ari ſihmejotees uſ lihdſekła dſeedinoſcho ſpehku no leelakàs daļas teek apgalwots, ka, ne-eewehrojot ihſo laiku, pee ſlimneekeem panahkta laboſchanàs un daudſôs atgadijumôs, kà man ſinots, panahkta pilniga iſdſeedinaſchana. Tikai retumis man ſinots, ka lihdſeklis pee gruhti ſaſlimuſchajeem eſot bihſtams. Man paſcham pusotra mehneſcha laikâ bija atgadijums, pee 150 ſlimneekeem lihdſekli iſmehginat un ar wina ihpaſchibàm eepaſihtees un mani eewehrojumi ſaſkan ar jaw agraki ſinoteem.

Tagad, kur mans lihdſeklis wiſpuſigi jaw iſmehginats, es gribu par winu paſneegt tuwakas ſinas. Wiſpirms paſtahſtiſchu, kà es nahzu uſ pehdam, to atraſt.

Ja weſelai juhras zuhzinai eepote tihrus delamàs kaites baziłus (dihglus), tad potes wahte drihſ aiſlihp un pirmajâs deenâs iſleekàs, it ka ta weeta ſadſihtu; tikai pehz 10—14 deenam eerodas zeets bumbuls, kas drihſ uſtruhkſt un tek tik ilgi, kamehr zuhzina noſprahgſt. Bet gluſchi zitadi ir, ja delamàs kaites poti eepote tahdai zuhzinai, kura jaw ſlimo delamo kaiti. Wiſlabaki ſcham noluhkam der iſleetot kuſtonus, kuri 4 lihdſ 6 nedelas eepreekſch jaw labàm ſekmem poteti. Ja ſchahdeem kuſtoneem par otru reiſi delamàs kaites poti eepotè, tad potejamàs weetas eegreeſums ari eeſahkumâ aiſwelkàs zeeti, tomehr wahts weetâ nerodas nekahds zeets bumbulits, bet ta weetâ otrâ jeb treſchâ deenâ potejamâ weetâ parahdàs ſawads pahrgroſijums. Potes weeta top zeeta un peenem tumſchu krahſu netik ween paſchâ potes weetâ, bet ari tahs apkahrtnê lihdſ 0,5—1 zentimetru zaurmehrâ. Nahkoſchâs deenâs tad arweenu gaiſchaki iſrahdàs, ka tà pahrgroſijuſès ahda palikuſe it kà ſadeguſe; ſchi ſadeguſchà ahda nokriht un apakſchâ paleek lehſena wahts, kas druſku tſchuhlà, tomehr ahtri un pamatigi ſadſihſt, pee kam kaite nemaſ tahlak neiſplatas. Tà tad delamàs kaites pote parahda ſawu ſpehku pawiſam zitadi uſ weſelas juhras zuhzinas ahdas, nekà uſ tahdas, kura jaw ſlimo delamo kaiti. Bet ſchahda brihniſchkigà parahdiſchanàs noteek netik ween tad, ja iſleeto tahdu poti, kurâ delamàs kaites dihgliſchi (baziłi) wehl dſihwi, bet ari, ja iſleeto poti, kurâ baziłi nonahweti, kà es to eeſahkumâ dariju, waj nu zaur aukſtumu, karſtumu jeb zitàm nahwigàm ſahlem, kas baziłus nonahwe.

Pehz tam, kad ſcho eewehrojamu ſawadibu biju pamanijis, es to wiswiſadi iſmehginaju un atradu, ka tahdu poti, kurâ delamàs kaites baziłi nonahweti, war, uhdeni atſchkaiditu, weſelai juhras zuhzinai apakſch ahdas eeſchłahkt, zaur ko tai nebuht nepeemetas delamà kaite jeb zita kahda waina, kà weenigi ta, ka potes weeta tſchuhlà. Turpretim ja no ſchahs paſchas potes eeſchłahz tikai maſuminu tahdàm juhras zuhzinam, kuras jaw ſlimo delamo kaiti, tad tahs drihſ ween noſprahgſt, 6 lihdſ 48 ſtundu laikâ eewehrojot to, zik daudſ ſchkidruma apakſch ahdas tika eeſchłahkts. Ja nu kuſtonam apakſch ahdas eeſchłahz tik daudſ no ſchahdas potes, ka tas nenoſprahgſt, tad ap potejuma weetu plaſchi ahda ſadeg. Bet ja poti tik tahlu paſchkidrina, ka ta iſſkatas gandrihſ gluſchi ſkaidra, tad kuſtoni no tahs paleek dſihwi un wini manami atweſekojàs, ja eepotejumu iſdara wairak reiſas, weenu lihdſ diwas deenas ſtarpâ atſtahjot; tſchuhlajoſchà potejuma wahts paleek maſaka ſadſihſt, kas nebuht nenoteek, ja eepotejumu neatkahrto; uſtuhkuſchee dſeedſeri paleek maſaki, kuſtonis ſahk uſbarotees un wiſa ſlimiba, ja ta naw par daudſ eeſaknojuſees, pehdigi pahreet.

Zaur ſcho nu bija atraſts pamats delamàs kaites dſeedinajumam.

No iſmehginajumeem jadomà, ka tai weelai, kas taiſni delamo kaiti dſeede, wajaga buht tahdai, kas ahtri kuhſt, kamehr ta weela, zaur kuru zelàs tſchuhlaſchana, gauſi jeb nemaſ neiſkuhſt. Tagad nu bija uſdewums, ſcho dſeedinoſcho weelu, kas meeſâ attihſtas, mehginat mahkſligi pagatawot, pehz eeſpehjas to ween iſ delamàs kaites baziłeem iſwilkt. Schis uſdewums makſaja daudſ puhłu un laika, lihdſ pehdigi iſdewàs, ar 40 lihdſ 50 prozentigu glizerina kauſejumu ſcho dſeedinoſcho weelu iſ delamàs kaites baziłeem iſwilkt. Schahdejadi mantotais ſchkidrums bija tas, kuru es tahlak iſmehginaju pee kuſtoneem un wiſpehdigi pee zilwekeem un kuru preekſch tahlakeem iſmehginajumeem dewu ari ziteem ahrſteem.

Tà tad jaunais delamàs kaites dſeedinaſchanas lihdſeklis ir glizerina ekſtrakts iſ mahkſligi audſinateem dilona baziłeem.

Weenkahrſchâ ekſtraktâ, ſaprotams, lihdſ ar dſeedinoſcho weelu pahreet ari wiſas tahs weelas, kuras 50 prozentigâ glizerinâ ſpehj iſkuſt. Daudſas no ſchahm leekàm weelam waretu gan iſſchkirt, tomehr tas tik lihdſekli weltigi ſadahrdſinatu, jo tahs zilweka weſelibai neko nekaite. Kas ihſti ſchi dſeedinoſchà weela ir, par to war daſchadi domat; kà rahdàs, no ſchahs weelas ſchkidrumâ atrodas koti maſ, warbuht uſ ſimts pileeneem tikai weens.

Beigâs nu zelas jautajums, kà ſchi weela ſawu ſpehku parahda tahdâs weetâs, kur dilonis eemetees. Par to gan waldis daſchadi eeſkati; pehz manàm domam leeta ir ſchahda: Dilona baziłi, tiklab zilweka meeſâ, kà ari mahkſligi audſinot, augdami rada weelas, kuras kaitigas dſihwàm meeſas dalinam. Starp ſchahm weelam nu atrodas weena tahda, kura meeſas dalinu dſihwibu nonahwe un tà pahrgroſa, ka ta top ſarezejuſchi ſadeguſe. Schahdâs ſarezejuſchâs un ſadeguſchâs meeſas daļâs dilona baziłi wairs ſew neatrod nekahdu baribu, tà ka tee newar augt un [illegible] peemeyram kahdreiſ [illegible] reem buhtu brihws zelſch. — Otrajâ ahdas kahrtâ

No eekschsemes.

a) Waldibas leetas.

Augstà Kunga un Keisara Nams, un lihdſ ar Winu Wiſa Kreewija ſchogad 2. martâ ſwinès Keiſara Majeſtates deſmitgadu waldibas ſwehtkus un 28. oktobrî buhs Keiſaru Majeſtatu Pahra ſudraba kahſas.

Par kildas iſſchkirſchanas kahrtibu Widſemes gubernas ewangeliſki-luteriſku draudſes ſkolu mantas noluhkâ.

Pehz tautas apgaiſmoſchanas miniſtra preekſchlikuma preekſchâ neſchanas par kildas iſſchkirſchanas kahrtibu ewang.-luteriſku draudſes ſkolu mantas noluhkâ Widſemes gubernâ, miniſtru komiteja nolehmuſe, tautas apgaiſmoſchanas miniſtrim atwehlet, peederigàm eeſtahdem ſkolu leetâs Baltijas gubernâs uſdot:

1) Paſtahwigi uſ to luhkotees, ka Widſemes gubernâ paſtahwoſchàs ewang.-luteriſkàs draudſes ſkolas wiſadâ ſinâ bauditu wiſas tahs teeſibas un materielos lihdſeklus, kahdus ſchihs ſkolas uſ 13. now. 1860. g. iſdotà Widſemes ſemneeku likuma taiſna pamata tagad bauda, waj uſ kahdeem winàm ir ihpaſchnma un iſleetoſchanas teeſibas.

2) Noluhkojotees uſ tahdu uſdewuma labaku iſpildiſchanu tagad, eepreekſchejâ punktâ minetos materielos lihdſeklus preekſch katras ſkolas ſewiſchki ihſteni ſkaidri un ruhpigi iſmeklet — un

3) tanî atgadijumâ, kad jautajumu noluhkâ par ewang.-luteriſko draudſes ſkolu teeſibu uſ ſcho waj to eenehmumu awotu waj uſ atdalito imobiliju leetoſchanu iſzeltos ſchauba waj pahrpratums, tad leeta likumigâ kahrtibâ nododama tautas apgaiſmoſchanas miniſtrim dehl iſſchkirſchanas.

Kungs un Keiſars ſcho komitejas nolehmumu 26. oktobrî 1890. g. Wiſaugſtaki apſtiprinajis.

b) Original-ſinojumi.

No Pinkeneekeem un Weberbekeeſcheem. Kahds mahtes dehlinſch bij iſnehmis no Rigas krahjkases ſawa tehwa mantibas naudu, it labu ſumu. Aiſ preekeem, ka nu reiſ tizis pee laba graſcha, winſch bij nopirzis kabatas pulkſteni. Mahjâ nahkot, 23. dez. p. g. nakti, bij eegahjis muhſu A. baſnizas krogâ, kur bijuſchi jaw preekſchâ kahdi paſihſtami, kà: ſkurſtenſlauki, ſedlineeki, meeſneeki un wehl ziti; ſchee tuhlin ſahkuſchi „bankeeri" mihligi uſgodat un uſſlawet. „Bankeerim" par tahdu goda parahdijumu ſirds palikuſi mihkſtaka; ſawu mazinu atdarijis, ſahzis wiſus uſgodatajus labi pazeenat. Tà tas gahjis wiſu zauru nakti, lihdſ ſwehtdeenas rihtam, kamehr pehdigi wiſi tà bijuſchi peepildijuſchees, ka ik katrs, kur ſehdejis, tur aiſſnaudees. — 13. dezembrî p. g. meſchfargam Antinam no Leelàs Zenas pkawam noſagta kaudſite ſeena; ſagti wehl naw peekerti.

Zipotajs.

No Pinkeneekeem. 23. dezembrî p. g. muhſu Annas baſnizas kapôs paglabaja Plugu Buman ſaimneezi, Trihni Pladar, 47 gadus wezu, kura jaw preekſch kahdeem 15 gadeem eeſahka ſlimot; ſlimibu tik wehlak dabuja paſiht, jo ta bija ſpitalibas ſlimiba! Zik naudas neiſdewa par ſahlem un dakſtereem, bet neko nepalihdſeja; winas trihs meitas ruhpigi ſawu mahti apkopa lihdſ pat mirſchanai. Wiſi winas behrni lihdſ ſchim ir weſeli no ſchihs ſlimibas, neſin, kà ar wineem buhs uſ preekſchu; tik winas brahlim ir tahda pat ſlimiba. Muhſu trijôs pagaſtôs wairak ar ſcho ſlimibu neatrodas.

Kads lidzceetis.

Wehl no Pinkeneekeem. Swehtdeen, 30. dezembrî, muhſu Batara un Zenas meſchâ tika noſaſtureta „klabar-jakts". Noſchahwa 4 ſtirnas, 2 ſakus, 2 lapſas un 3 rubenus.

Ausmanis.

No Straupes un Lehdurgas. Laikam zaur aukſto laiku ir muhſu apgabalôs wairakas ſlimibas iſzehluſchàs. Pa leelakai daļai peeauguſchi zilweki ſaſlimſt ar influenzu un behrni ar maſalam. Straupes draudſê ir zaur maſalam wiſas ſkolas ſlehgtas.

Censaits.

No Weetalwas-Odſeenas. Domajam gan, ka ar wezo gadu beigſees muhſu ſawſtarpigee nemeeri, neſatiziba un ſchkelſchanàs; bet ir notizis gluſchi otradi. Kur wajadſeja meera ſkanam pluhſt, tur uſleeſmo partiju kwehle, kuras ſprakſteſchana ſazek jo baigas atſkanas. Tà pagaſta amatwihru zelſchanas, kas bij neween azumirkli troksnainas, bet eemeſloja ari prahwoſchanàs, tà ka winas nemaſ wehl naw galigas. Pee ſchahm pagaſta amatwihru zelſchanàm kas jo dihwains bij tas, ka pag. walde — zelſchanu waditaja — nepeelaida balſoſchanai neweena muiſchas waj kwotu ſaimneeka, kahdâ kahrtâ tad ap 624 dahlderu leelas ſemes wehrtibas nomneeki ir beſ balſs teeſibas. Uſ kahda pamata pag. walde to dara un — waj winai teeſiba to darit, iſſchkirs augſtaka wara, kuras iſſpreeſchanâ leeta nodota. Ari pusafmitneeki, kureem naw pilnu 10 dahlderu ſemes wehrtibas un — kad ari wini waj iſpirkuſchees gruntneeki, netika peelaiſti balſoſchanai. Wiſs ſchis nu ſazehlis ſihwu nemeeru pagaſtâ. Jadomà, ka drihſ buhs jaunas pag. amatwihru zelſchanas. — Ari kaiminôs, Weetalwâ, pag. amatwihru zelſchanas nepagahja meerigi un, kà domajams, nebuhs galigas; jo winas pahrſuhdſetas. — Schis 1891. gads Odſeeneeſcheem buhs gruhts un ne daſcham warbuht par beidſamo poſtu, jo gribot negribot jauſzek jauna pagaſta ſkola. Weetigais dſimtkungs, ihſts gahdneeks labôs noluhkôs, von Brümmer leelskungs — eewehrojis tagadejos gruhtum gruhtos laikus — dahwaja pagaſtam preekſch teeſas nama kahdu maſumis iſlabojamu muhra ehku, zaur ko tagadejais teeſas nams paliktu weenigi ſkolai un tà pagaſtam nebuhtu leelo iſdewumu jaunu ſkolu zekot; bet pag. weetneeku pulks dahwanu nepeenehma. Saprotams, ka dſimtkungs, tik nezeenigi turets, otreiſ wairs nedahwàs ſcho derigo ehku ne kahdam noluhkam. Tà pee mums eet ne daſchâ labâ zitâ leetâ un buhſchanâ, kur zaur ſawu nezeenigu iſtureſchanos eſam aiſſlehguſchi labdaribas durwis un tad wehlak uſkraujam wainu ziteem. — Muhſu labdarigà leelmahte bij nodomajuſe apdahwinat pagaſta nabadſinus ſeemas ſwehtku dahwanam: uſturas un apgehrba leetam un ſcham noluhkam iſſuhtijuſe pehrminderus pa pagaſtu, kas lai pahrleezinatos un iſpraſitos nabadſinu nepeezeeſchamakàs, truhkſtoſchakàs wajadſibas; bet —, ja, bet neſinams, pee ka waina meklejama, — weens no wineem naw peeteizees, kas zeeſtu iſſchkumu. Turpreti rakſtitajam, kam ſaws pagaſts ſmalki paſihſtams, ſinams, ka truhkuma zeeteju Odſeeneeſchôs naw neween maſ, bet winu ir daudſ. Tà tad — neſin, aiſ kahda eemeſla — ari ſchis labdaribas, ſchis zilwekmihleſtibas augſtais un ſwehtais darbs palika neiſdarits, winam wajadſeja palikt neiſdaritam.

P . . . . .

No Odſeenas muiſchas. Muhſu zeen. leelmahte un leelskungs, kuru zilwekmihleſtibâ karſti pukſtedamàs ſirdis nemitàs nekad paſtrahdat ſawam tuwakam labdaridamus darbus un eepreezinat, pat aplaimot ſawus apakſchneekus, kà katru gadu, tà ari nupat pagahjuſchôs ſeemas ſwehtkôs dedſinaja pils leelajâ ſahlê bagatu ſeemas ſwehtku egliti preekſch wiſas leelàs muiſchas wiſeem, ſinteem daudſeem ļaudim. Tehwi un mahtes neiſſakami preezigeem waigeem ſaweda ſawus laimê waj apjukuſchus behrnu pulzinus ap debeſchkigi mirdſoſcho egliti. Pate leelmahte un leelskungs mihli winus ſauza ap milſigo, bagatigàm dahwanam apkrauto galdu, kur tad katram paſneedſa ſawu daļu dahwanu. Neweens, wezs waj jauns, leels waj maſs, nepalika beſchâ. Kad eewehro to, ka bij ſaaizinati ſimteem lauſchu un behrnu un ka daſcham tika paſneegtas teeſcham dahrgu naudu iſmakſajoſchas dahwanas, tad waram gan eedomatees, zik leelus iſdewumus zeen. leelkungu pahris uſnehmees, lai tikai eepreezinatu un aplaimotu ſawus apakſchneekus. Sche it gaiſchi noredſama winu zilwekmihleſtiba un labdariba.

L . . .

No Gatartas. 20. dezembrî p. g. nodedſinaja Gatartas walſts ſkolâ ſeemas ſwehtku egliti preekſch weetejeem ſkolas behrneem. Lauſchu bij pulzigi eeradees, tà ka ſkolas ehrtàs telpas bij pahrleezigi peepilditas. Pehz kopigi nodſeedatas dſeeſmas runaja ſkolotajs Peinis no Jaun-Peebalgas par ſeemas ſwehtku un eglites noſihmi. Nu atſkaneja no weetejeem ſkolas behrneem trihsbalſiga dſeeſma. Tad wehl runaja ſkolotajs Zerinſch no Jaun-Peebalgas; ſkolotajs Aploſinſch behrnus pratinaja par Kriſtus dſimſchanu. Pa ſtarpam dſeedaja weetejais wihru koris. Maſee behrni ilgodamàm azim luhkojàs uſ Kriſtus behrnina dahwanam, kuras tagad tika iſdalitas. Skolotajs Aplozinſch ſlehdſa wakaru, nowehledams katram preezigus ſeemas ſwehtkus.

Erkſkis.

No Wez-Druſteem. Pirmo ſeemas ſwehtku rihtâ eeradàs ſchejeenes ſkolas ſaeeſchanâ kahds melni gehrbees ſweſchneeks. Eegahjis ſaeeſchanas preekſchneeku kambarî un tur gaidijis uſ brahkeem (ſazitajeem). Kad gaidamee bij atnahkuſchi, tad minetais ſweſchneeks brahkeem (ſazitajeem) ſtahdijees preekſchâ par brahli iſ Rigas, teikdams, ka ſchis uſ ſcho amatu eſot eeſwehtits no Rigas Gertrudes baſnizas mahzitaja. Schejeenes brahkeem tas iſlizees dihwaini un tapehz tam ari naw teikuſchi, waj eet runat waj ne. Bet ſweſchneeks nenogaidijis atbildes — pakehris dſeeſmu grahmatu un mudigi eeſteidſees luhgſchanas kambarî. Bet nu bij ko dſirdet! Jaw eeſahkumâ meldinſch nojuka — un runà, tà ka katram kriſtitam un godigam zilwekam negribaſcham bij auſîs jaaiſtur — ko nepeemineſchu, un par ko katrs „Mahjas Weeſa" laſitajs noſarktu. Schis pats ſweſchneeks (neſinams, kas?) ari ir mehginajis Jaun-Peebalgas Ilſemu ſaeeſchanâ pee runaſchanas tikt, bet ſche wihram neiſdewees.

Erkſkis.

No Jaun-Peebalgas. Atrodas wehl daudſ tumſchu lautinu, kas padodas mahntizibai un ſihleſchanai, neklauſidami ne laikraſteem, ne ari ziteem prahtigeem zilwekeem. Schejeenes J. zeematâ pee ſaimneeka L. uſturas jaw ilgaku laiku Tſchigani, kas no ſchejeenes deedeledami apzeemo wiſu apkahrtni. Bet ihſti wairak jaunee ſkuki ſchoreiſ „ſmalkos weeſus" apzeemoja; waj nu luhgdamas pehz kaut kahdàm „ſirds ſahlem", waj atkal pehz padoma, kà pee „wihra" war tikt, par ko tad „ſmalkee weeſi" ſinams naw leedſigi ſaņemt kà algu par „ſwarigo darbu": wilnu, ſekes, zimdus, naudu u. t. t. Schim paſcham ſaimneekam preekſch kahdeem gadeem ari ſchahdi paſchi zeemini weeſojàs. Bet te otrâ rudeni, kahdâ nakti, tam paſcham noſaga abus ſirgus un, kà beidſot iſrahdijàs, tad ſagli bijuſchi tahs paſchas ſeemas weeſi — Tſchigani. Prahtiņ, nahz mahjâ!

Erkſkis.

No Druſtu draudſes. Schogad Druſtu draudſê ir dſimuſchi 96 behrni, no teem 52 meitenes un 44 puikas. Miruſchi 72. Tà tad Druſtu draudſe ſchogad paleelinajuſees par 24 dwehſelem.

Erkſkis.

No Keipenes. Weetejà Labdar. Beedriba ari ſchogad iſrihkoja ſkolâ ſeemas ſwehtku egliti, apdahwinadama behrnus gan ar ſwehtku mantam, gan ar ſkolas materialeem. Par behrneem iſdodamàm grahmatam beedriba ſchogad nolehma, ka tahm japaleek par ſkolas inwentaru, kas pehz katra gada wajadſibam papildinajams. Bagakeem ſkolas behrneem iſdodamas preekſch mājas ſchanàs. Eglites zeremonija noriteja paraſtâ kārtâ un tika pabalſtita no Madleenes ragu muſikas kora. Deja bij omuliga un beſ maſakà kahrtibas traucējumiem. Uſ egliti ſchogad bij eeradees milſums lauſchu, tà ka ſwinejumam truhka wajadſigàs ehrtibas. — Par pagaſta wezako pee mums eewehlets Lukſtin kungs, kura gimene wiſpahrim paſihſtama zaur ſawu teicamo uſweſchanos un goda prahtu.

No Madleenes. Pehdejâ laikâ te Madleenê ir nodibinajees ragu muſikas koris, kas patlaban tik tahl nahzis, ka ſpehj tikpat iſrihkojumu un weſelibu, kà ari zitus te peederoſchus praſijumus godam pildīt. Koris ſaſtahw iſ aſtoneem jaunekleem, kas pahrſtādā peeder pee Keipenes pagaſta. Instrumenti jaunekleem korim paraſtiti un atſuhtiti no Sakſijas Wahſtiņa un, kà no leetpratejeem dſirdams, tad ieſ, nauda pehz ſchejeenes zenam, ir loti labi un lehti pirkti. Instrumenti wiſi jauni un turpat Sakſijâ korim ſaſtahditi ſchahdâ kahrtâ: klarnets es un b, kornets b, 2 alta ragi es, tenora rags b, baritons b un baſs es. Lihdſ ar instrumenteem ari notes apgahdatas no tureenes leelâ wairumâ. Zaur jauno muſikas kori apkahrtejas ſkolas ſchogad paſpehja iſrihkot treetnus „eglites" ſwinejumus, it kà: Platerê, Keipenê, Watranê. Wiſâs min. weetâs muſikas koris iſpildija ſawus uſdewumus teizamâ kahrtâ, tikpat eglites ceremoniju pabalſtot, kà ari dejâ. Eewehrojot tagadejo kora ſtahwokli un to, ka neweens no ſcheem jaunekleem naw augſtaku muſikas iſglihtibu baudijis, kad ari daſchi no wineem agrak pee zita kora peederejuſchi, katram jaatſihſt, ka teem ir kreetnas muſikas dahwanas un reta uſzihtiba, jo wehl naw pilni tſchetri mehneſchi, kopſch koris ſaſtahdijees. Kà dſirdams, tad tas pats tautâ ejot, ſwineſchot ſch. g. 13. janvarî Madleenê ſewiſchkus atklahſchanas ſwehtkus ar teatri un tam ſekoſchu weeſigu wakaru. Lai ſchis jaunais ſarinſch aug un kuplo baudſ noguruſchus atſpirdſinadams un ar ſawu preekſchſihmi pamahza: tam arodam, uſ ko katram dahwanas, labpraht upuret dedſigu uſzihtibu un nerimtoſchu darbibu.

L.

No Watranes. Tumſcha ſega lai aiſſedſ pagatni, no kuras wairak neſinatum, kà tikai to, ka ſchkelſchanàs un ſawſtarpigi naidigi eeſkati wiſeem nolaupa dſihwes jaukumu un ſaldumu. — Toteeſ' jo bagata bij ſchejeneeſcheem otrà ſeemas ſwehtku deena, kas katrâs kruhtis jo wareni atſpihdeja, tahs paſchas pildidama ihſtenu ſeemas ſwehtku ſpoſchumu un wiſas ſirdis bagati pazilaja ſawàm augſtàm dahwanam, ſtarp kuràm pirmejàs weetas eenehma weenprahtiba, ſatiziba un tautiſka zenſchanàs. Minetâ deenâ notika weetejâ ſkolâ „eglites" ſwinejums ar tam ſekoſchu weeſigu wakaru. Eglites zeremonija eeſahkàs ar korali: „Deews Kungs ir muhſu ſtipra pils" un noriteja paraſtâ gaitâ ar runam un dſeedaſchanu, pehdejo Madleenes muſikas korim pabalſtot. Weetejais ſkolotajs Eſerin kgs ſawâ eewadu runâ aprahdija Deewa palihdſibu un klahtbuhſchanu wiſâs dſihwes zeļa gruhtibâs, pamatodamees uſ bibeles wahrdeem: „Nebihſtaitees, jo redſi, es jums paſludinaju leelu preeku, kas wiſeem ļaudim notiks," Luhk. 2, 10. Tad runaja Freiberg kgs, bibinadamees uſ weetigeem apſtahkleem, aiſkerdams tumſcho pagatni un aprahdidams nahkotnes zeribas. Skolas behrni nodſeedaja wairakbalſigi Latweeſchu un Kreewu walodâ walſts himnu un janktais koris, kas tagad atkal pehz ilgaka laika pulzejees, korali: „Teizi to Kungu." Uſ min. deenas ſwinejumu bij ari atnahkuſi weetejà muiſchneeku gimene von Tranſehe kungi, kas ſkolas behrnus bagati apdahwinaja,

---

pehdigi nomirſt. No ta ari iſſkaidrojas, ka peem. tahdâs weetâs, kur dilonis eemetees preekſch neilga laika, kà juhras zuhzinas aknâs, baziļus atrod leelôs pulkôs, kamehr tahdâs aknâs, kas jaw pilnigi ſarezejuſchas un ſadeguſchas, wairs gandrihſ nemaſ neatrod dilona baziļus, jo tee wiſi beiguſchees, tadehl ka teem truhka baribas. Tà tad dilona dihglitis nepaſpehj wiſ leelus laukumus dſihwneeka meeſâ iſmaitat, jo tiklihdſ raduſês weela, zaur kuru dihgla apkahrtnê meeſa ſarez, kad baziļu deenas ari ſkaititas, tee newar tahlak augt un poſtoſcho weelu atſihſtit, pee ka paſcheem jabeidſas. No ta ari iſſkaidrojas, ka daſchreiſ dilonis paleek tikai weenâ weetâ, peem. pee daſchàm ehdem u. t. t.

Ja nu dilona baziļeem mahkſligi peeweſtu leelakâ mehrâ, nekà zaur wineem paſcheem attihſtas, no tahs weelas, zaur kuru meeſas audumi pamirſt, tad meeſas audumi tiktu leelakâ mehrâ nomehrdeti, tà ka dilona dihglifcheem daudſ ahtraki peetruhktu baribas, nekà tas praſti noteek. Tà tad ſarezejuſchàs meeſas daļas leelakâ mehrâ ſakriſtu, atlobitos un, kur eeſpehjams, lihdſ ar wiſeem dilona dihglifcheem tiktu uſ ahru rauti; paſchi baziļi daudſ drihſaki beigtos, nekà tas lihdſ ſchim noteek.

Luhk, taiſni uſ ſcheem pamateem nu dibinajas jauatraſtais lihdſeklis. Schkidrumâ atrodas ſinams daudſums no tahs weelas, zaur kuru meeſas audumi pamirſt un ſarez; ja no lihdſekla weſelam zilwekam eedod labu daudſumu, tad weela kaite daſchàm meeſas daļinam, zaur ko zelas drudſis un zitas ſaſlimſchanas ſihmes. Pee tahdeem zilwekeem un ziteem dſihwneekeem, kuri jaw ſlimo delamo kaiti, peeteek tikai maſa daļa no ſcha ſchkidruma, lai kaitigâs weetâs, kur dilona baziļi eeperinajuſchees un tà tad no ſarezejoſchàs weelas wiſa kaitigàs weetas apkahrtne iſmirkuſe, ſazeltu leelaku meeſas audumu pamirſchanu lihdſ ar wiſàm tahm ſaſlimſchanam, kas ar to ſaweenotas.

Tà ſtarp zitu, ſino profeſors Kochs par ſawu jauno lihdſekli. Lai Deews dotu, ka tas buhtu pateeſs glahbejs muhſu dilona ſirdſejeem, kuru naw wis maſs ſkaits, to no ſirds wehle

—dis.

Par maſgaſchanos un winas ſpehju.

Pee profeſora Bernsteina — K. S.

II.

Lai dabutu ſkaidru eeſkatu par maſgaſchanàs ſpehju, tad mums jagreeſch ari wehriba 1) uſ gaiſa ſaſtahwu un ihpaſchibam, kurâ mehs dſihwojam, 2) uſ uhdena dabiſko ſaſtahwu, kurſch maſgaſchanas laikâ muhſu kermeni apnem un 3) uſ muhſu ahdas dabiſko ſaſtahwu, kura maſgajotees eenem galwenako weetu.

Paſtahwigi ap mums atrodas gaiſs, kurſch ir muhſu kermenim no leela ſwara. Netik ween zaur plauſcham mehs gaiſu ee-elpojam, kura ſkahbekli iſleetojam un iſleetoto kà ogluſkahbi iſelpojam, bet mehs atrodamees paſtahwigâ mainâ ar gaiſu, jo zaur ahdu mums iſgaraino paſtahwigi uhdensrads un top no gaiſa uſnemts ſkahbeklis.

Tuhlit aprahdiſim, zik ſmalki muhſu ahda ſchim noluhkam ir eetaiſita. Eepreekſch peewediſim peemehru, ka beſ ſchahdas pahrmainas ſtarp muhſu kermeni un gaiſu mehs newaram dſihwot. Kad ahdas diwi treſchdaļas zaur kahdu laka pahrſegu pahrklahj, un tà iſgarainoſchanu aiſtur, tad drihſi ween ir jamirſt. Tapat ari daudſkahrt ir jamirſt, ja apdedſina ahdu un tà dara iſgarainoſchanu un gaiſa uſnemſchanu ne-eeſpehjamu.

Tà ka nu mehs paſtahwigi eſam no gaiſa eeſlehgti, tad ari pehdejà ſiltums un aukſtums mums atſtahj ſawu eeſpaidu. Gaiſam ir ihpaſchiba, kura ſchos eeſpaidus ſtipri maſina. Gaiſs ir ſlikts, ja pat ſliktakais ſiltuma waditajs, t. i. ſiltums gaiſâ tik ahtri neiſplatàs un tapehz ari mehs nepaſaudam zaur aukſtumu daudſ no ſawa kermena ſiltuma un karſtais gaiſs ari mums ſawu ſiltumu tik ahtri nepeewada. — Ja ſeemâ ee-eet iſtabâ, kurâ aſtoni lihdſ deſmit grahdu aukſts, tad paeet kreetns laizinſch, kamehr wehl ſahk aukſtumu ſajuſt. Gluſchi otradi ir, ja roku eebahſch uhdeni, kuram tikai trihs grahdas ſiltuma. Lai gan uhdens ir trihspadſmit grahdas ſiltaks, nekà minetas iſtabas gaiſs, tad tomehr ſche ir aukſtums daudſ ahtraki un ſtipraki ſajuhtams. — Ka ar ſaſildiſchanu tàpat noteek, no ta tuhlit pahrleezinaſimees. Gluſchi beeſchi ir karſtâs waſaras deenâs ſaulgoſi tik karſts, ka gandrihſ newar aiſ karſtuma iſturet, kamehr turpreti pahri ſokus atſtataki ehnas puſê patihkams wehſums ſajuhtams. Ja nu ſiltums gaiſâ ahtri iſplatitos, tad jaw ehnas puſê buhtu tikpat karſts, kà ſaulgoſi. Tà tad ir ſkaidri redſams, ka gaiſs ſlikts ſiltuma waditajs. Zik daudſkahrt muhſu mahjas mahtes nawa peeſpeeſtas deeſgan leelâ karſtumâ rokas eelikt, beſ ka ſadedſinatos. Tà par peem. ſakurinatâ zepeſchukrahſni ir daudſkahrt tahds karſtums, ka pat tauki iſgaraino un tomehr mahjas mahte uſ ihſaku laiku beſ bailem eebahſch rokas, lai zepeti apluhkotu, weenigi pirkſtus ſargadama, ar kureem pannu aiſteek. Twaiku maſgatawâs, kur daſchkahrt ir 100 grahdu ſilts, war kahdu laiku gluſchi brangi iſturet, beſ ka tas ko ſewiſchki kaitetu. — Bet zik lehti war nobruzinaties, ja tik pahra minutes pirkſtu 60—70 grahdu karſtâ uhdeni eebahſch, to laikam gan katrs pats labi ſinâs.

No ſchi wiſa redſams, ka gaiſs ir gluſchi labs zits, nekà uhdens. Aukſts gaiſs neatnem ahtri muhſu kermenim ſiltumu. Tà tad gaiſâ, kurâ mehs dſihwojam, war muhſu kermenis ſawu wajadſigo ſiltuma pakahpeenu gaiſchi ilgi uſturet. Mehs waram aukſtaku, mehs waram karſtaku gaiſu paneſt, beſ ka mums buhtu jazeeſch un ſewiſchkas kermena pahrmainas jaſajuht.

Tomehr wehl jaeewehro kahda ſewiſchka gaiſa ihpaſchiba. Gaiſs ir weeglakà weela, kura dabà atrodas. Uhdensrada gahſe gan ir daudſ weeglāka, bet ſchi weela naw gandrihſ nemaſ dabà gatawa atrodama. Uhdens turpreti ir daudſ ſmagāka weela. Gaiſs, kaut gan ir loti weegls, tomehr eewehrojam ſpeeſch muhſu kermeni, jo ta gaiſa daļa, kurâ dſihwojam, top no daudſ juhdſchu beeſas gaiſakahrtas ſpeeſta. Tà ka ari uhdens, kurſch pats par ſewi ir ſmaga weela, top ſpeeſts no ſchihs gaiſa kahrtas, tad ir ari ſchis ſpeedeens, kermenim uhdeni atrodotees, daudſ wairak ſajuhtams nekà gaiſâ.

Mehs dſihwojam gaiſâ, t. i. mehs leetojam paſtahwigi gaiſa maſgaſchanos. Bet, tà ka nu uhdens, kà to drihſi redſeſim, no dabas ir zitads nekà gaiſs, tad ari naw ko brihnitees, ka wajaga pawam zināmu pahrmanai notikt kad mehs uhdens maſgaſchanos leetojam.

kà ari zitadi laipni isturejàs pret saweem laudim un isrihkojumu kreetni pabalstija. Tikpat eglites zerekoris bagati puschkoja ar daudſ wairakbalsigàm dſeesmam, kas no publikas tika usnemtas ar leelu preeku un gawilem; daschas par trihs reiſ bij jaatkahrto. Wislabaki publikai patika Silchera: „Ar Deew'" kà ari pasihstamàs dſeesmas: „Tehwijà ir jauki ween" un „Ai, leeli meschi". Dejas starpâ Freiberg kgs norahdija uſ ſaudejumu, kas Watranes pagaſtam pehrnajà gadâ bijis jazeesch, proti: gadu atpakaſ schinì pat deenâ guldinajuschi ſemes klehpi bedſigu jaunekli un kreetnu tauteeti, Kirku mahjas ſaimneeka brahli, ſkolotaju Richter kgu, kas pehz ihſa darba uſ muhschibu ſchkihrees. Publika nelaiki godaja ar pazelſchanos un muſika iſpildija — gaudu-marſchu. Zitadi dejà waldija leela omuliba un jautriba pee jauneem un wezeem, kas atgahdinaja uſ to, ko ſirmais dſeedatajs Anakreons ſenatnê dſeedajis: „Lihgſmojees, jaunekli! tas ir jauki; lihgſmojees, tehtit! tas ir jauki; ja ari wezee laudis lihgſmojàs, tad ſini: kautſchu ari mati teem ir ſirmi, tomehr ſeedoſchs gars." Atlikums ap 30 rbl., kas jaw eepreekſcheſi nolemts ſkolas bibliotekai.

Kads veesis.

No Koſes, Skujenes draudſê. Sche jaw wairak gadus paſtahw „krahſj- un aiſdewu-kaſe", bet tai lihdſ ſchim wehl nebija ſkapja, kur naudu un wajadſigus papirus paglabat. Tagad nu ir eegahdats lepns naudas ſkapis, kas makſà 325 rublus. — Labdaribas biedriba ari ſche paſtahw, bet, deemſchehl, koti maſ iſrihkojumu paſneedſ; eemeſls laikam buhs tas, ka zihtibas truhkſt. — Kahdus gadus atpakaſ tika daſcheem ſaimneekeem lopi no trakeem ſuneem ſareeti, kuru peens tika ehſts, tomehr zilweki palika weſeli, kà bijuſchi. Pehz kahda ahrſta iſteikuma tahdu peenu warot leetot, bet tikai wahritu.

Zveedru Janis.

No Palzmares. Palzmares Paulines ſkolà otrdſ ſeemas ſwehtkôs, 26. dez. p. g., tika no muhſu ſkolotaja P. Jemſta kga iſrihkots teatris ar deju pee ragu muſikas. Tikai kahdas 20 perſonas bij eeraduſchàs uſ ſcho iſrihkojumu. Weeſu truhkums bij weenigi augſto zenu dehl, jo teatra iſrihkotajs bij lizis zenas: teatra bilete 75 kap. un dejas bilete kungeem 75 kap. un dahmam 25 kap. Pehdigi gan tika laiſti par 10 kap. un wiſpehdigi wehlejàs labpraht par brihwu eelaiſt, lai tik telpas tiktu no weeſeem apmekletas, bet tee nebij atrodami. Tà nu to wakaru pawadijam, kà warejam. Eenehmumi neſneedſja iſdewumus, tà ka iſrihkotajam wajadſeja wehl klaht peemakſat. Kads Palsmaneets.

No Nurmuiſcheem, Talſu aprinkî. Kà jaw reiſ ſinots, daſchi labi no Normuiſchneeku ſaimneekeem peeſkaitami pee turigeem, tà tad nekahds brihnums, kad eeraugam kreetni uſkoptus laukus, labas ehkas, bet welti meklejam jaukus, labi uſkoptus dahrſus! Ir gan dahrſi, bet pa leelakai daļai tahdi, kas jaw no tehwu tehwu laikeem ſtahditi, kurus uſkopt un paplaſchinat pehznahzeji naw zentuſchees un ari tagad nezenſchas. Dahrſs, kurſch jaw tà kà tà neſtahw ſemakà wehrtibà nekà kura katra zita ſemkopibas nodaļa, ſchajôs knapajôs laikôs no wehl leelaka ſwara preekſch ſaimneekeem, jo tas nenoder tik ween preekſch mahju jaukuma, bet ir ari koti eenesigs. Daſchi ſaimneeki no labi apkopteem dahrſeem daudſ wairak eenem, nekà ſchajôs labibas knapôs zenas laikôs no labibas. Daſchs ſawu dahrſu tadehl nolaiſch jeb neſtahda, ka ta apkopſchana jeb ſtahdiſchana praſa naudas iſdewumus; labak tas ſawu naudinu iſſchkehrſch, nekà ſawai ſaimneezibai par labu iſleeto. Dahrſs praſa uſzihtigu un neapnikuſchu kopſchanu un daſchus naudus iſdewumus, bet jaw pehz maſ gadeem tas wiſus puhlinus un iſdewumus dubultigi atmakſà. Koku ſkolas, kas daſcheem labeem ſaimneekeem zitôs apgabalôs ir, te Nurmuiſchneekôs pawiſam truhkſt, jo tee nemaſ neruhpejas, labas koku ſugas paſchi iſaudſinat, zaur ko iſdewumi pee dahrſu paplaſchinaſchanas un ſtahdiſchanas jo eewehrojami maſinatos. Eewehrojot wiſus labumus, ko dahrſs atnes, deretu ari Nurmuiſchneekeem par dahrſkopibu wairak ruhpetees — wezus dahrſus pahrlabot, paplaſchinat un jaunus peeſtahdit. Mahjai, kurai naw dahrſa, ne-eewehrojot wiſus labumus, ko dahrſi mums atnes, truhkſt kraſchnuma, dabas jaukuma un pawehnes. Ari otru eewehrojamu — eeneſigu ſaimneezibas ſaru — drawneezibu, ſche maſ weizàm un ſekme. Gan redſ ſchur un tur biſchu ſtropus, bet iſſkats un daſchi ziti apſtahkli pilnigi leezina, ka uſ bitem maſ ſwara leek. Daſchâs labâs ſaimneeku mahjâs war eewehrot, ka mahju agrakee ihpaſchneeki waj tagadejo ſaimneeku tehwi jeb tehwu tehwi ir wairak tahs labad ruhpejuſchees un puhlejuſchees, nekà winu tagadejee ihpaſchneeki, to it gaiſchi peerahda agrakôs gadôs ſtahditee dahrſi, kurus daſchi pehznahzeji pat newihſcho uſkopt. — Laiks pee mums lihdſ ſchim, t. i. 7. janwarim, itin brangs. Wairak lihdſ ſchim, t. i. 7. janwarim, itin brangs. Wairak zellu beeſa ſneega kahrta ſedſ tihrumus un zetus, zaur ko uſ pehdejeem koti laba braukſchana. Sals grozàs ſtarp 6 un 10 grahdeem Reom. — Nurmuiſchu pagaſtâ maſalas koti plosàs, neiſnemot leelus, ſchai ſehrgai daudſ maſi behrni padoti.

Edvarts.

c) Baltijas notikumi.

Widſemes pilſehtu pahrwaldibas nodaļas, kà „D.-Ztga" dſirdejuſe, eekſchleetu ministra kungs nolehmis turpmak leetot weenigi Kreewu walodu kà darischanu walodu.

Zehſu amatneeku pal. beedriba 1. janwarî noturejuſe ſawu pirmo pilno ſapulzi. Beedriba, kà „B." ſino, apſtiprinata 7. dezembrî p. g. un tagad tai jaw eſot 220 beedru. Beedribas noluhks eeſot, beedreem ſneegt palihdſibu ſlimibas un nahwes atgadijumôs. Katram beedrim wihreetim jamakſajot 30 un beedrei 15 kap. par mehneſi, beſ ta wehl 1 r. eeſtahſchanàs naudas. Par beedribas preekſchneeku eezelts ſedlineeku meiſtars Karitona kgs. Eeſuhtitajs iſſaka zeribu, ka, ja beedriba pareiſi rihkoſchotees un uſ droſchàm kahjam ſtahweſchot, tad ta ſekmigi wareſchot kertees pee „Zehſu amatneeku krahſchanas kaſes" dibinaſchanas, kuras wajadſibu it ſewiſchki Zehſu amatneeki ſtipri ſajuhtot.

Bukaiſchu labdar. beedriba, kà „B. W." ſino, 30. dez. p. g. iſrihkojuſe jautajumu wakaru, kas bijis deeſgan maſ apmeklets. No iſſkaidrojumeem bijis it ſewiſchki eewehrojams Rigas politeknikas ſemkopibas kurſu beiguſchà ſtudenta E. Maſwehrſiſch kga preekſchneſums par mahkſligu mehſlu leetoſchanu un ſwaru un par lauku mehſloſchanu.

Nitaures labdar. beedriba, kà „B. W." ſino, ſew par preekſchneeku eezehluſe ſkolotaju J. Wihtoliņ kgu un par wina weetneeku ſkolotaju J. Suppe kgu.

Tihnuſchu pagaſts, kà „Widſ. gub. aw." iſſludinats, ſaweenots ar Ikſchkiles weenâ pagaſtâ ſem pehdejà noſaukuma, tà ka Tihnuſchu pagaſts teek atſihts par iſnihzinatu.

Terbatas uniwerſitates kliniką profeſors Unverricht kgs dezembra ſahkumà iſdarijis eepoteju mus ar Kocha jauno lihdſekli. Iſmehginajumi eſot deeſgan apmeerinoſchi. Pee ſlimneekeem pehz lihdſekla eepoteſchanas parahdijuſchàs wiſas tahs ſihmes, kas jaw no Kocha minetas. Lihdſekli newarot iſleetot pee tahdeem dilona ſlimneekeem, kuru kaite ſtipri weza, jo wini neſpehjot ſahtu ſpehkam preti turetees.

Walkas weloſipediſtu beedribas ſtatuti apſtiprinati 13. dez. p. g. no eekſchleetu miniſtrijas.

Lugaſchu pagaſtâ, pee Walkas, Pawels Kreils dabujis atlauju, atwehrt weenklaſigu ſkolu preekſch abu dſimumu behrneem.

Kurſemes muiſchneezibas komiteja iſſino, ka grafa Heinricha Keiſerlinga weetâ par Kurſemes reſidejoſcho muiſchneezibas preekſchneeku eewehlets barons Pauls Hahns Lindê un Wirzawas barona Aleksandra Behra weetâ par Dobeles aprinka muiſchneezibas preekſchneeku — barons Wilhelms Hahns, Wirzawâ.

Jelgawas gimnaſijai atwehlets eeweſt 12 ſtundas katoļu tizibas mahzibas.

Leepajà Jehkabs Rumbergs apſtiprinats par mahzitaju Leepajas baptiſtu luhgſchanas namâ.

Saldus Sadraudſigà beedriba 30. dez. p. g., kà „B." ſino, noturejuſe general-ſapulzi. Par preekſchneeku eewehlets Stepermana kgs, par wina weetneeku Markus kgs.

Nogales 2. behru lahdes ſtatuti apſtiprinati 11. dez. 1890. g. no eekſchleetu miniſtrijas.

Talſu aprinkî, kà „B." ſino, jaw pahra gadus ploſotees behru kaſu dibinaſchanas ſehrga. Sche gandrihſ katrà pagaſtâ eſot pahra kaſes, daſchôs leelakôs pagaſtôs pat 4—5! Daudſi mehginot dſiht ar to pelnu, ka kaſês eepehrkot wairakus wezus un ſlimigus kautinus, makſajot par wineem beedru naudu, lai tad, mirſchanas atgadijumà, ſanemtu mirejam peekrihtoſcho behru naudu. Atgadotees ari daudſ tahdu, kuri neſpehjot par eepirkteem beedreem beedru naudu ſamakſat, kadehl ſawas teeſibas atdodot zitam. Tà neſen kahds dehls eelizis ſawu mahti wairakàs behru kaſês, bet galâ wairs neſpehjis makſat. Scho apſtakli iſleetojis kahds Schihdinſch; winſch uſnehmees tahlak makſat, par to ſanemdams pilnwaru, ka pehz mahtes nahwes winam brihw ſanemt behru naudu. Mahte drihſ pehz tam miruſe un tà Schihds tizis weegli pee laba graſcha. Wiſpahri Schihdi wiſjaunakà laikà nodarbojotees ar ſchahdàm ſpekulazijam.

d) No zitàm Kreewijas puſem.

Peterburga. Profeſora Kocha jaunais lihdſeklis, kà „Now." ſino, teekot leetots wiſâs Peterburgas ſlimnizàs. Drihſumà to ſahkſchot leetot ari militarmedizinas akademijâ.

Peterburga. Kà „Now. Wr." ſino, tad turpmak nodomats iſ pilſehtas weetneeku wehletaju ſkaita iſſlehgt 2. gildes tirgotajus, ſihktirgotajus, komijus un tahdus namu ihpaſchneekus, kuru pilſehtas nodokli maſaki, nekà noſazitais wismaſakais nodokļu mehrs.

Kreewijas dſelſceļu 4½ prozentu obligazijas no peektà (1875. g.) iſlaiduma pehz Wisaugſtakà Ukaſa no 30. dezembra pawehlets eewahkt un tam noluhkam atwehlets iſlaiſt 4-prozentu obligazijas 80 milj. rbl. ſelta naudas wehrtibà, ſem noſaukuma: „Kreewijas dſelſceļa nodroſchinatas treſchàs ſerijas 4-prozentu obligazijas." 4½% obligazijas ſahks eewahkt 19. aprili, no kuras deenas ſahkot tahs neneſàs nekahdas prozentes. Wezo obligaziju ihpaſchneekeem, kuri ſcha gada 19. aprili par ſawàm obligazijam negrib wis eemainit jaunàs 4-prozentu obligazijas, bet wehlàs dabut tuhlit aiſmakſu, tahs ne wehlak kà 4. aprilî jaeeſneedſ peenahkoſchàm kredit eeſtahdem un bankam.

Peterburga. Pee I. 5% premiju aiſnehmuma 52. iſloſejuma winneſti à 500 rbl. krita uſ ſchahdeem numureem:

Ser.	Nr.	Ser.	Nr.	Ser.	Nr.	Ser.	Nr.	Ser.	Nr.
39	19	4304	39	8161	27	11919	31	15202	5
55	48	4361	48	8301	30	11961	26	15312	31
74	21	4446	5	8363	29	12025	38	15405	23
78	36	4450	39	8457	11	12102	27	15501	41
97	48	4496	19	8483	30	12106	49	15607	11
484	19	4629	4	8488	23	12134	14	15652	38
551	8	4629	10	8561	8	12272	44	15655	6
719	9	4639	24	8615	6	12357	22	15707	15
733	15	5004	38	8638	36	12484	8	15892	14
760	44	5012	48	8781	16	12610	4	15953	36
832	39	5056	2	8825	2	12613	12	16088	40
890	36	5170	38	9005	27	12655	12	16169	38
912	29	5190	28	9052	12	12655	25	16373	49
963	16	5273	46	9120	23	12737	2	16455	17
1091	50	5348	8	9126	7	12750	6	16474	19
1266	25	5534	41	9221	32	12917	8	16780	37
1466	46	5713	21	9386	21	12969	10	16966	33
1543	21	5783	41	9399	48	13275	17	16967	20
1545	3	5829	10	9505	20	13347	47	16984	1
1628	21	5855	44	9544	25	13354	48	17033	19
1712	42	5904	35	9609	32	13518	32	17064	45
1895	35	5952	3	9647	49	13527	18	17141	11
1993	45	6005	2	9659	48	13543	30	17363	10
2186	1	6054	23	9699	15	13581	30	17463	4
2200	40	6179	29	9838	8	13615	30	17591	5
2227	28	6271	8	9956	18	13690	34	17610	33
2343	31	6322	11	9963	1	13693	13	17719	22
2583	44	6366	16	10062	8	13729	10	17846	30
2858	33	6439	46	10100	47	13835	7	17853	6
2862	18	6526	16	10260	27	14020	5	17882	38
2881	6	6725	44	10404	3	14113	3	17989	46
2943	14	6738	42	10423	16	14153	39	18019	5
3016	26	6779	17	10455	4	14160	44	18128	23
3056	42	6784	5	10612	5	14319	48	18165	47
3137	3	6959	11	10618	34	14388	47	18184	23
3146	14	7000	10	10668	25	14439	38	18303	43
3153	18	7004	50	10751	44	14441	6	18304	7
3203	19	7015	4	10754	1	14472	14	18343	2
3278	17	7065	35	10791	8	14580	48	18354	20
3288	50	7085	9	10965	21	14629	12	18512	25
3294	32	7237	3	10975	49	14656	29	18534	22
3357	49	7245	7	11039	9	14740	38	18553	8
3384	7	7400	49	11266	28	14780	32	18759	12
3424	26	7498	6	11309	46	14809	22	18838	27
3445	20	7503	49	11334	26	14829	42	18874	39
3719	48	7512	28	11400	3	14883	43	19047	41
3795	7	7523	41	11413	21	15041	38	19426	16
3825	32	7830	27	11530	19	15060	39	19483	37
3891	26	7830	28	11665	13	15097	44	19827	47
4082	15	7900	30	11721	38	15120	36	19961	2
4209	1	7940	45	11813	38	15140	23	19968	3
4230	50	8026	50	11906	21	15169	5	19997	38

Finanzminiſtra kgs Walſtspadomei eeſneedſis galigi ſaſtahditu preekſchlikumu par labibas tirdſneezibas nokahrtoſchanu eekſchſemes tirgôs.

Klaſiſku gimnaſiju un progimnaſiju ſihmeſchanas ſkolotaji, kà „Nowosti" ſino, dabuſchot tahdas pat deeneſta un penſijas teeſibas, kahdas ir realſkolu ſihmeſchanas ſkolotajeem.

Peterburga. Likumu krahjumà ſinots, ka wiſpahrigôs ſwehrinato ſarakſtôs turpmak uſnemſchot weenigi tahdas perſonas, kuràm ir nekuſtami ihpaſchumi 500—2000 rbl. wehrtibà.

Maſkawà iſgahjuſcho zeturtdeen atklahja Kreewu ahrſtu ſaeimu, kurà kà ſwarigako preekſchmetu apſpreeda Kocha jauno lihdſekli.

No Wladikawkaſa awiſei „Now. Obosr." teek ſinots, ka Turkeſtanas apgabala preekſchneeka noſazijums par Schihdu iſraidiſchanu iſ winam uſtizetà apgabala, pee Iſraela dehleem ſazehlis leelas baſchas. Kaut gan iſraiditee iſprahtojàs ſchà un tà, tomehr nekahda palihdſiba neradàs un daudſi no wineem atſtahj ſawas dſihwes weetas pilſehtà. Starp wineem ir daſchi leeltirgotaji, kureem ſawas tabakas un zitas magaſines. (Sud. Gaſ.)

Aſchabada. 1890. gada otrà pusgadà iſwedumi iſ Afganiſtanas uſ Bucharu par 800,000 rbl., bet Kreewu-Bucharas raſchojumi eewedumi Afganiſtanà par 200,000 rbl. pamaſinajuſchees. Tirdſneezibas noſlihkſchanai bijis par eemeſlu ſewiſchki Afganiſtanas, Turkeſtanas un Tſcherwilaitas eedſihwotaju ſatrizinatais ſtahwoklis, kà ari Abdurachmana atreebſchanàs pehz 1888. gada dumpja un wina draudſigais prahts pret Bucharas kanatu.

No Rigas.

Teeſu miniſtrs Manaſeïn kgs kahdu laizinu uſturejàs Rigà un ſchonedeļ atkal aiſbrauza atpakaļ uſ Peterburgu.

Par Rigas pilſehtas galwas beedra weetneeku eekſchleetu miniſtra kgs, kà „W. g. a." ſinots, apſtiprinajis pilſehtas waldes lozekli M. von Haffneru.

Rigas pilſehtas kahrtigee eenehmumi ſcham gadam aprehkinati uſ 2,205,146 rbl. 65 kap. un kahrtigee iſdewumi uſ 2,193,268 rbl. 87 kap., tà ka eenehmumu wairak 11,877 rbl. 78 kap.; turpretim ahrkahrtigee eenehmumi aprehkinati tikai uſ 40,008 r. 65 kap., kamehr iſdewumi uſ 392,006 rbl. 50 kap., tà ka iſnahk 351,997 rbl. 87 kap. leels iſtruhkums. Nowelkot kahrtigo eenehmumu atlikumu, atleek 340,120 rublu leels iſtruhkums, kuru domà ſegt zaur aiſnehmumu.

Rigas Latweeſchu beedriba ſawu ſcha gada kahrtigo general-ſapulzi noturès 27. janwarî.

Rigas Latw. teatri iſrahdes turpmak noſpreeſts ſahkt plkſt. 6 wakarà.

Rigas Latw. labdar. beedr. ſawu general-ſapulzi noturès ſwehtdeen, 20. janw., Rigas Latw. beedr. namà.

Pawaſara beedribà, kà dſird, Rigas Latw. Dſeed. beedriba 20. janw. iſrihkoſchot koncertu.

Rigas Latw. amatn. pal. beedr. krahſchanas un aiſdoſchanas kaſes leetà daſchi beedri atklahti zaur laikraſteem iſſaka wehlejumos, kaut drihſumà gaidamo general-ſapulzi noturetu kahdàs leelakàs un ehrtakàs telpàs, kà: Leelà gildê, Wingrotaju beedribà, Rigas Latw. beedribà, Ulejà u. z., jo Sarina ſahle eſot tam noluhkam par knapu.

Rigas Aleksandra gimnaſijai Aleksandra Kamarin kdſe dahwajuſe 1500 rbl. preekſch diwàm ſtipendijam uſ Pawela un Andreja Geraſimowitſcha Kamarinu wahrda.

Rigas Krona elementar ſkolas ehku leelâ Aleksandra eelâ walſtspadome atlahwuſe pahrdot par 6000 rbl. un par eenemto naudu nopirkt diwus gruntsgabalus Matihſa eelâ.

Jaunu Kreewu pareiſtizigo baſnizu ſahkſchot buhwet ſcho pawaſari Pahrdaugawâ, Meſcha eelâ, eepretim twaikoniſchu peeſtahtnei.

Apteekneeku mahzeklu pahrbaudiſchana ſchogad eeſahkſees 21. janwarî Rigâ, Nikolaja gimnaſijâ. Luhgumraksti, lai peelaiſtu pee pahrbaudiſchanas, jaeeſneedſ kuratora kanzlejâ 17., 18. un 19. janw. no plkſt 2—3 deenâ.

Stipru dſehreenu ſihkpahrdoſchana Rigâ ſchinì 1891. g. atwehleta 69 pahrdotawâs.

Rigâ ar maſalam nowembra mehneſî pag. g. ſaſlimuſchi 514 zilweki, no kureem nomiruſchi 14.

Daugawas ſaweenoſchana ar Dnepru, kà „R. W." ſino, eſot nu galigi noſpreeſta! Scham noluhkam atwehleti 10 milj. rbl., no kureem 2 milj. iſleetoſchot Daugawas un Dnepra dſelmes pahrlaboſchanai un 8. milj. preekſch ſaweenoſchanas kanala un fluhſchu buhwes ſtarp Orſchu un Witebſku. Darbus nodomats pabeigt 1894 g.

Sahdſibas. Nikolaja eelâ ſem Nr. 25 dſihwojoſchais pilſons Aleksanders Andaburſkis paſinoja polizijai, kà 31. dezembrî iſ wina neaiſſlehgtâ dſihwokla iſſagtas ſelta leetas, ap 150 rublu wehrtibà. Pehz aiſdoma peerahdijuma wainigais Jelgawas pilſehtâ tapis ſakerts. — Nakti uſ 3. janwaru Hoſpitaka eelâ Nr. 55, iſ Lewina Ehitriſchena dſihwokla peeleekamà kambara iſſagts ſweeſts, 100 rublu wehrtibà.

Peepeſcha nahwe. Peterburgas Ahrrigas 3. eezirkna pahrwaldes lokalà nakti uſ 3. janwaru peepeſchi nomira kahds tur areſtà nodots pilnigi peedſehrees nepaſihſtams zilweks. Pehz ahrſta domam nahwe zehluſees zaur treeku. Nomiruſchais, kad wehl bija dſihws, ſauzàs par Ernſtu Solmani. — 3. janw. Daugawas malà kahdu nepaſihſtamu ſtrahdneeku atrada bailigà ſtahwoklî. Winſch drihſ pehz tam, kad bija noweſts uſ glabhſchanas eeſtahdi, nomira. Lihki nodewa iſmekleſchanai. — Behtina reſtorazijà, Kugu eelà Nr. 38, 7. janwarî peepeſchi nomira ſulainis Kahrlis Grünbergs, 46 gadus wezs. Pehz ahrſta domam nahwe zehluſees zaur ſirdstreeku.

Gahſes ekſplozija. 3. janwarî, pulkſten 5 pehz pusdeenas „Romas" weeſnizas pagraba lokalà, tanì iſtabà, kur gahſes mehritajs atrodàs, notika gahſes ekſplozija, zaur ko logi un durwis tapa ſadragatas un weena kurwis ar papiru ſadega. Eedſihwotaji uguni apdſehſa wehl pirms ugunsdſehſeju eeraſchanas.

Paſchnahwiba. Dreilinnuiſchas meſchà 7. janwarî atrada kahda nepaſihſtama zilweka lihki, kurſch pee koka bija pakahrees. Lihkis nodots iſmekleſchanai no ahrſtu puſes. (N. P. P. A.)

Kugneeziba.

No Bolderajas atnahkuſe ſina, ka juhra, zik tahlu ſaredſams, aiſſaluſe.

Somu twaikons „Argo", kas no Rigas ar labibas lahdinu brauzis uſ Hulli, kà no Helſinforſas teek ſinots, 26. dezembra rihtà pee Bornholmas tik ſtipri atſitees pret kraſtu, ka tuhlit ſaſchkihdis un nogrimis. No kuga laudim 3 noſlihkuſchi un ziti laimigi iſglahbti. Twaikonis peederejis „Somu twaikonu akziju beedribai".

Nelaimes atgadijumi uſ juhras. Preekſch kahda laika paſuda ſehgelkugis „Johann Orths". Tagad atkal ſino, ka lihdſ ar wiſeem kuga laudim paſudis beſ kahdas wehſts twaikonis „Thanemore." Twaikons peedereja Dſchonſtona un beedru firmai Liwerpolê un Londonâ.

— Skotijas juhrmalà nupat ſaduhràs Anglu twaikoni „Britania" ar „Bearu". Abi twaikoni nogrima. „Britanias" kuga laudis tika no kahda bugſir-twaikona iſglahbti un noweſti uſ Leitu, kamehr no „Beara" laudim trihſpadſmit noſlihka.

Saimneezibas padomi.

Lihdſeklis pret aiſſmakumu. Daudſreiſ peemetas aiſſmakums, no kura tik drihſ newar nemaſ atſwabinatees. Schahdôs gadijumôs ir koti labi, kad ik 1 lihdſ 2 ſtundas eenem tehjkaroti pilnu medus. Ja zaur ſcho weenkahrſcho lihdſekli weſelas deenas laikà neraſtos nekahds labums, tad medum wajaga wehl klaht peelikt olas dſeltenumu un drukſu ſaldo mandeļu elas. Uſ 1 ehdamu karoti pilnu medus nem 1 olas dſeltenumu un par pahra kapeikam mandeļu elu.

Lihdſeklis pret ceauguſcheem nageem. Ceauguſchi nagi ir koti wahrigi. Scho indewi war nowehrſt it weenkahrſchi ſchahdejadi. Ect apteekà un praſa 30 gramus konzentretu kodigà kalija iſkauſejumu (Aetzkalilösung); no ſcha ſchkidruma eepilina blodinà, kura pildita remdenu uhdeni, tik daudſ pileenu, kamehr uhdens ſtarp pirkſteem juhtàs it kà ſahrms. Schini ſchkidrumà nu maſgà wainigos pirkſtus diwreiſ deenà 15 minutes ilgi. Pehz tam ſlimam pirkſtam uſſleek lupatinu, uſ kuras uſſnehrets drukſu ſweeſta. Dakteris Hirſchs, Pragà, apgalwo, ka zaur ſcho weenkahrſcho lihdſekli aſtonu deenu laikà kaite eſot nowehrſta. A. B.

[illegible] — Uzraſa ahdas kahrtà

Sihkumi.

— Florenzâ no 15. dezembra sahkotees lihds schim saslimuschi kahdi 885 zilweki tifus sehrgâ, no kureem jaw kahdi 75 miruschi. Par sehrgas iszelschanàs eemeslu eeskata samaitatu dseramo uhdeni!

— Milana pilsehtâ (Italijâ) walda truhkums, kadehl nabadsigeem strahdneekeem katru deenu isdalija usturas leetas. Te kahdu deenu strahdneeki sazehla dumpi, tadehl ka wineem dewuschi par mas maises. Saldati tika atsaukti, kuri nemeerneekus isklihdinaja. Zaur scho atgadijumu polizija israidis wisus strahdneekus us sawu dsimteni, kuri nepeeder pee pilsehtas. Kas daudz grib, tam mas teek!

Is muhsu weesigàs sadsihwes.

„Rigas Latw. beedriba."

Swehtdeen, 13. janwari, plkst. 6 wak.: teatris. Israhdis „Kornewilas swani."

„Pawasara beedriba."

Sestdeen, 12. janw., plkst. 8 w.: kungu wakars ar daschadeem preekschnesumeem.

Wakejas wehstules.

K. J. — G. Pagahjuschâ gadâ eesuhtito stahstu turpmak isleetosim. Par laipni apfoliteem turpmakeem rakstem pateizamees. Juhsu apstellejumu eewehrojàm.
B. J. — Mang. Esuhtitâ silbju mihkla naw peeteeloschi isstrahdata, kadehl to newaram nodrukat.
M. Edw. — N. Stahstinu turpmak nodrukasim.
K. T. — S. Newaram Jums us to neko atbildet, kamehr rakstu nebuhsim zaurlasijuschi.
S. K. — Sch. Newaram isleetot.
K. K. — T. Tapat. Red.

Deewkalpojumi.

Swehtdeen, 13. janwari 1890. g. Jahna basnizâ mahz. Weyrichs pulksten 9 preeksch pusd. un mahz. Bernewitzs pulksten 2 pehz pusd. Gertrudes basnizâ mahz. A. Walters pulksten ½2 pehz pusd. Jesus basnizâ mahz. Bergmanns pulksten ½10 pr. pusd. Trihsweenibas basnizâ mahz. Fromms pulksten 9 pr. pusd. Pahwila basnizâ mahz. C. Walters pulksten ½9 preeksch un pulksten 6 pehz pusdeenas.

Tirgi un torgi.

Janw. a) Widsemê.

17. Rigâ, Elisabetes eelâ Nr. 8, ds. 7, pahrdos daschadas kustamas mantas.
21. Rigâ, Petera I. realskolâ, Jehkab-eelâ, isdos masakfolitajam 120 asis dedsinamas malkas peegahdaschanu. Peretorgs buhs 24. janwari.

b) Kursemê.

18. un 21. Kursemes kameral-waldê, plkst. 12 deenâ, isdos masakfolitajam pakaischu salmu peegahdaschanu us weenu jeb diweem gadeem preeksch weenkahrschu saldatu pulkeem Jelgawâ un 5 wersiju pilsehtas apkahrtnê.

Tirgus sinas.

Rigâ, 10. janwari 1891. g.

Kweeschi: Kursemes, 122 mahrz. 83 kap. pudâ, Kreewu, 128 mahrz. 96 kap. pudâ, seemaskweeschi, pehz labuma, 85—96 kap. pudâ.

Rudsi: Kreewu, 120 mahrz., 75 kap. pudâ, Kursemes, 120 mahrz., 75 kap. pudâ, Kursemes schahwetee 120 mahrz., 75 kap. pudâ.

Meeschi: Kursemes diwkanschu, 110 mahrz., 67—69 kap. pudâ, Kreewu, 110 mahrz., 70 kap. pudâ, schahweti, 100 mahrz., 69 kap. pudâ.

Ausas: Kursemes, pehz labuma, 58—68 kap. pudâ, Kreewu, zaurmehra labuma, 62—64 kap. pudâ, Kreewu, augstaka labuma, 65—72 kap. pudâ, schahwetàs, 60—61 kap. pudâ, pahrdeweji.

Linsehklas: weenkahrschàs 7mehrejas, 112—114 kap. pudâ, stepju sehklas, 7mehrejas, 120 kap. pudâ.

Kanepu sehklas: schahwetas 113 kap. pudâ.

Kweeschu klijas: rupjàs 46—48 kap. pudâ, pahrdeweji, smalkàs 45 kap. pudâ.

Naudas papiru zenas.

Peterburgâ, 9. janw. 1891.

Papiri.	makf.	prasija.
Pusimperials	689	692
5% bankbiketu 1. islaidums	103⅞	104½
5% „ 5 „	102½	102⅞
5% Austruma aisnehmums no 1877. gada	102½	103
5% „ „ „ 1879. „	105½	106
1. 5% Kreewu prem. aisnehmums	233½	234¼
2. „ „ „	221	222
5% konsol. 1871. gada aisnehmums	—	—
Odes. pilsl. hipoteku bankas 5½% obligazijas	100⅜	101¾
Kreew. sem. kred. 5% kihlu-sihmes	101⅜	101¾
6% Charkowas semst. kihlu-sihmes	104	104½
5% „ „ „	99½	—

No ahrsemem.

Wahzijâ, kà sinams, tika eewestas augstas muitas us semkopibas raschojumeem, kas is sewischki masturigeem lautineem bija gruhti sajuhtams, tadehl ka Wahzija peespeesta, labibu un zitus raschojumus eewest no ahrsemem, it sewischki no Kreewijas. Tagadejâ walsts saeimâ lika preekschâ, augstos muitas nosazijumus atzelt, tomehr preekschlikums tika atraidits.

Sweedrija. Stokholmâ scho pirmdeen atklahja tautas weetneeku sapulzi. Trona runa leezina par labo satiksmi ar wisàm ahrwalstim, kà ari naudas labo stahwokli, zaur ko esot eespehjams walsts dselszelu buhwes darbus weizinat, kà ari pabalstit zitus walsts noluhkus.

Franzija. Itin kà par brihnumu schoseem Eiropas deenwidus peemeklejis nepeeredsets aukstums. Tà ari no Deenwidus-Franzijas sino, ka Tulonas un Lasenas ostas pahrklahtas ledu; us Rona upes pee Baseras esot tik stiprs ledus, ka pa to warot skreet slidkurpem. Ja pee mums usnahk neparasti aukstis laiks, tad tas mas ko nosihme, jo mehs us salu esam sagatawojuschees. Bet zitadi tas ir pee siltsemneekeem: ne wineem tahda apgehrba, ne krahschnu, ne malkas, kadehl posts un truhkums ir neissakami leels. Daudz laudis jaw nosaluschi, ziti pahrleeiigi slimo. Eewehrojot scho leelo postu, tautas weetneeku sapulze nolehmuse dot kà pabalstu pilsehtu eedsihwotajeem 2 miljoni franki; ari preeksch lauzineeku eedsihwotajeem atwehleti 14 milj. franku.

— Parisê scho pirmdeen nonahzis porutschiks Winters, kursch bij derejis, ka no Peterburgas lihds Parisei noeeschot kahjàm. Parisê, kà winsch us Peterburgu telegrafejis, Winters tizis wisai laipni sanemts. Laikraksta „Matin" redaktors winu usaizinajis us goda meelastu, pee kura peedalijuschees ministri Konstans un Roschés. Otrâ deenâ Winters stahdijees preekschâ eekschleetu ministram Konstanam. Kà dsird, tad droschais zelotajs esot muhsu paschu tauteetis — Latweetis!

Anglijâ jaunâ gadâ teek streiki no jauna turpinati. Skotijas dselszeku strahdneeki atteikuschees no darba; kahdâ naktî isgahjuscho nedel nemeerneeki mehginajuschi ar waru eelausteeš kahdâ Persas lokomotiwu schkuhnî un tur padarit leelu postu, tomehr saldati winus no ta atturejuschi. Ari us zitàm dselszeku linijam jaw manami nemeeri, tà ka dselszeku strahdneeku streiki drihs ween war isplatitees pa wisu Angliju.

Italija. Neapolê schinis deenâs sasniguse beesa kahrta sneega. Wenedigas pilsehtâ walda leels aukstums. Posts leels.

Indija. Kalkutâ, 28. (8.) janw. Keisariskà Augstiba Leelknass Tronamantneeks schodeen eeradisees Gwaliarâ; wisâs pilsehtàs, kuras Augstais Zelotajs apmekle, Winu sanem leelu godu. Isgahjuscho swehtdeen Keisariskà Augstiba apzeemoja kahdas dragonu regimentes wirsneekus Maturâ. Kalkutâ wize-karalis un pehz ta Bengales gubernators Winam par godu isrihkoja sposchu balli. Keisariskà Augstiba paliks 4 deenas Kalkutâ un 2. februari turpinàs sawu zelojumu us Deenwid-Indiju.

Kihna. No Schangajas us Londonu atrahkuschas sinas, ka Kihnas waldiba dewuse prowintschu wize-kehnineem pawehli, lai Keisariski Augstibai Kreewijas Tronamantneeku wisur swinigi sanemot.

Deenwidus-Amerika. Tschilê jaunatâ laikâ iszehluschees nopeetni nemeeri starp juhrneezibas karu pulkeem. Kara kugu leelakà daka pahrgahjuse us dumpineeku pusi, tikai pahris karu kugu un kahds 6 leelgabalu laiwas palikuschas ustizamas presidentam, kamehr sauszemes karaspehks aisstahw waldibu. Dumpineeki jaw aplenkuschi Ikwjawku un drihsumâ taisas usbrukt ari Walparaisas pilsehtai.

Telegramas.

Harkowâ, 9. janw. Tscherbotaresa ogiu raktuwês pee Kursks-Asowas dselszeka Insowkas stazijas naktî us 5. janwari notika gahsos sprahdzeens; no 120 raktuwês atrodoscheem strahdneekeem isdzihkta 80 apreibuschus, 40 no teem bija klususchi nelaimigi. No ka breesmigais sprahdzeens nahzis, wehl naw sinams.

Sofijâ, 21. (9.) jaw. Wahzu kara agents, kursch Bulgarijâ aisstahw Kreewijas labumus, nosuhtija ministram Grekowam rakstu par nihilistu parahdischanos; tajâ aisrahdits us to, ka Bulgarija sahkot palikt par Kreewu nihilistu, kà ari politisku noseedseeku sehdekli, kuri neween wispahri laipni teekot usnemti, bet kureem pat walsts deenestâ teekot dotas weetas. Bulgaru ministrs atbildeja, ka waldiba Sofijâ eeskatot par sawu peenahkumu, sperot wajadsigos solus, ja ismeklejot tiktu peerahdits minetàm personam kahds noseegums.

Ihpaschneeks un isdewejs: Ernst Plates.
Atbildoschais redaktors: Dr. phil. Arnold Plates.

Дозволено цензурою. — Рига, 11 января 1891 г.

Sludinajumi.

Bodes lokals
ir isihrejams Agenskalnâ, Bischu un Strasdu eelu stuhri Nr. 1. Tuwakas sinas turpat.

Weikala lokals,
derigs restorazijai, ir tuhlit isihrejams Artilerijas eelâ Nr. 60. Tuwakas sinas turpat.

Teek usaizinatas 1
trihs Latweeschu familijas
us nomeschanos Nowgorodas gubernâ. Katrai familijai teek dots **50 desetinas semes, diwas gowis** un **koki** preeksch buhwes; **pirmos diwus gadus bes makfas.** Tuwakas sinas dabujamas: **Rigâ**, Awotu eelâ Nr. 21, dsihw. 4, no plkst. 12 deenâ sahkot.

Kohen-Kennard lentschu fabrikâ
Bischu muischâ, atrod wehl kahdi kreetni sihda lentschu audeji pastahwigu darbu. Turpat war ari jauni laudis peeteiktees, kuri aufchanu wehletos eemahzitees.

Apstellejumus us laikrakstu
„Mahjas Weesis"
peenem katrâ laikâ Meiju Edwarts, Nurmuischâ.

Manâ grahmatu- un bilschu-drukatawâ, burtu leetuwê un Latweeschu grahmatu pahrdotawâ Rigâ, pee Petera basnizas, ir dabujama schahda grahmata:

Skolas-katkismis,
ko pehz Mahrtina Lutera swehtas mahzibas ar isstahstischanu faraksstijis
Wilhelms Walters,
Krimuldas mahzitajs.
Maksa 30 kap.

Ernst Plates.

500
reis paleelinatu redz katru leetu zaur jaunatrasto
brihnuma-kabatas mikroskopu,
zaur ko winsch ir nepeezeeschams katram weikalneekam, skolotajam, studentam; tapat wajadsigs un derigs katrâ saimneezibâ preeksch ehdeenu un dsehreenu ismekleschanas. Winam ari teek lihdsi dota lupe (paleelinaschanas glahse), kura ihsredsigeem pee lasischanas loti deriga.
Peesuhtischana pret
1 rubla
eesuhtischanu skaidrâ naudâ jeb pastmorkàs, wisâ Kreewijâ par brihwu.
D. Klekner,
17 Wihnê, I., Pasta eelâ 20.

Pirmà leelà Kreewijas rihsu-sterkelu fabrika.
Fabrikas sihme.

Selta un sudraba medalas.
Sterkelu fabrikazijas sabeedriba
J. Willms un beedr.,
Halbstadtê, Taurijas gubernâ, Kreewijâ.

Eedroschinamees zeen. publiku darit usmanigu us muhsu **rihsu-sterkeli**, kas pagatawota is wislabakeem Persijas rihseem. Muhsu **rihsu-sterkele** labuma sinâ naw sliktaka par wislabakeem ahrsemju fabrikateem, turpretim lehtaka, un tadehl nums eespehjams, ar katru eeksch-semes kà ari ahrsemes fabrikatu sazenstees. Muhsu **rihsu-sterkele** ir tihra no saehdoschàm weelàm un ziteem peemaisijumeem. Muhsu **rihsu-sterkele** ir us wisàm isstahdem Kreewijâ ar augstakàm medalam tikuse apbalwota.

Muhsu **rihsu-sterkelu noliktawa leelumâ** preeksch **Widsemes** un **Kursemes** atrodàs pee
Th. Angelbeck un beedr., Rigâ,
kolonial-pretschu pahrdotawa,
Schahtu eelâ Nr. 2 un Melngalwju eelâ Nr. 3.
4 Sterkelu fabrikazijas sabeedriba
J. Willms un beedr.

Galwenais kokwilnas (bomwilnas) deedsinu, linu un wilnas dsiju krahjums
Rigâ, Kalku eelâ Nr. 19/33, pee **„Gulbja"**, netahlu no rahtuscha.

Neatkarajotees no 4 Rigâ jaw pastahwoschàm manàm magasinam, es, lai istaptu sawam leelam pirzeju pulkam, peedahwaju sawu galweno **auschamo deedsinu krahjumu pee „Gulbja"**. Tà ka magasina preeksch 1890 91. gada apgahdata **loti leeleem pretschu krahjumeem** no wisteizamaka labuma, par wislehtakàm zenam, kà neweenam zitam, zeru, ka mans leelais pirzeju pulks, nonahkuschi paschi manâ magasinâ, pahrleezinasees no pretschu labuma un no wehl nebijuschàm lehtam zenam.

Sawu pirzeju labâ es, ja wini to wehlas, galwoju par prezem un dodu seschus mehnescus laika pirkto pretschu atmainischanai.

Peedahwaju wislabakos **Anglu kokwilnas auschamos deedsinus** wisâs krahsâs par wisemakàm zenam, it sewischki **linu dsijas** is Jaroslawas, Maskawas un weetejàm fabrikam. **Jaroslawas dsijas** ir it sewischki labi pagatawotas pehz mana ihpascha eerahdijuma, no garseem, sihdam lihdsigeem linu pawedeeneem un dabujami negludenâ un loti balinatâ isskatâ un weenigi tikai pee manis pa fabrikas zenam.

Wilnas dsijas preeksch auschanas dabujamas wiswisadâs sortês no 35 lihds 150 kap. mahrz., **zesira wilnas dsijas** preeksch isgresnoschanàs drahnam dabujamas wisâs krahsâs par 160 kap. mahrz. Bez tam wehl peedahwaju **seltainus** un **sudrabainus deedsinus**, tad ari **pubnlainus deedsinus** wisjaunakàs modes krahsâs.

Wisas **wates** sortes, **krahsotas apteekaru schnores, windes** un **pika drahtis** pascha isgatawojuma, atrodas krahjumâ un teek pahrdotas par leeluma zenam.

Bez tam wehl leelâ iswehlê dabujami **materiali preeksch adischanas** un **rokdarbeem**, kà: **wisadi kokwilnas deegi sekem un preeksch ehkleschanas, Anglu zesira wilna** u. t. t.

!!! Luhdsu eewehrot !!!

Audekli is wisadàm fabrikam, it sewischki peedahwaju stipru un lehtu **Turku audekli** no 10 kap. un bahrgali.

Teek pahrdoti ari **sweineeku tihkli un wadi, striki, deegi** un ziti peederumi preeksch swejneezibas.

Weikala pahrzelschana.
Widsemes konsuma weikals,
senak
Ruston Proktors un beedr.,
agraki Kalku eelâ Nr. 6/10,
peedahwà no sawa bagatigà krahjuma:

Ween- un wairaklemeschu **arklus**, eeksch- un ahrsemes fabrikatus, **sehklas apklahjejus** un **ezeschas, plawu-ezeschas, Laakes pat.**, pahrspehj stiprumâ un weeglumâ wisas zitas ezeschas, daschadu sistemu **ekseku maschinas. Gepeli** un **gepelkulamo tihrischanas maschinas**, pascha konstrukzija. Wisadus **nahksligus mehslus** sem ismekleschanas stazijas kontroles. Semkopibas **sehklas, sahli, dselsi, silkes, kehdes** u. t. pr., u. t. pr.
Widsemes konsuma weikals,
Rigâ, Wakku eelâ Nr. 2, paschu namâ.
tagad **Wakku eelâ Nr. 2**, pretim pulvera tornim, pahrsim namu.

Ottomar Grünwaldt un beedr.
papihru, rakstamu un sihmejamu leetu pahrdotawa
leelajâ Kaleju eelâ Nr. 6, peedahwà
skolas wajadsibas
2 atsihta labuma un par lehtakàm zenam.

Par sinu.
Saweem amata beedreem, draugeem un pasihstameem zaur scho it padewigi pasinoju, ka sawu ilggadigo weetu **C. W. Schoch kga dahrsneezibâ esmu atstahjis** un patstahwigu **dahrsneezibas weikalu** dibinadams, esmu sche pat **Rigâ, Aleksandra bulwarî Nr. 1**, atwehris
sehklu tirgotawu.
Ilustretus zenu-rahditajus peesuhtu bez makfas un apsolu apkalpot us to ustizamako ar tikai labi dihgstoschàm scha gada raschas sehklam.
Ar augstzeenibu **Fr. Lassmans.**

F. Lotto,
leelâ Jaun-eelâ Nr. 24, aiz rahtuscha,
apteeku pretschu weikals,
peedahwà par wislehtakàm zenam
waselinu, balto un dselteno, melno un bruhno
nagu- un ahdu-smehri bes smarschas,
maschinu eltu, waselin-wiksu,
sahles pret schurkam blaktim, un tarakaneem,
lopu-pulweri, schujmaschinu-eltu, tinti u. t. t. 2

Manâ grahmatu- un bilschu-drukatawâ, burtu-leetuwê un Latweeschu grahmatu pahrdotawâ Rigâ, pee Petera basnizas, ir dabujama schahda grahmata:
Geografija,
preeksch draudsu- un pagastu skolam.
Maksà 10 kap.
Ernst Plates.

Печатать разрѣшается. Рига, 4 января 1891 г. № 59. Рижскій Полиціймейстеръ Власовскій. — Drukats un dabujams pee bilschu- un grahmatu-drukataja un burtu-lehjeja Ernst Plates, Rigâ, pee Petera basnizas.